

Program for efteruddannelseskursus på

Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg.

Mandag d. 9. april & tirsdag d. 10. april 2018

Tilmelding foregår udelukkende via et link til Hotel Nyborg Strand, som kommer til at ligge på hjemmesiden www.alf.dk senest i begyndelsen af december 2017 – Hold derfor godt øje med hjemmesiden i den periode.

NB! Når du har tilmeldt dig via dette link modtager du automatisk en svarmail, med en kvittering for tilmeldingen. Af kvitteringen fremgår, hvilke foredrag du er tilmeldt.

Print kvitteringen ud og medbring den til kurset.

Alle henvendelser vedr. tilmeldinger skal rettes til: nyborgstrand@nyborgstrand.dk eller telefon 65 31 31 31

Programmets foredrag falder indenfor følgende temaer:

1. Selektiv mutisme
2. Dysleksi
3. Intervention (indenfor flere logopædiske områder)
4. Blandede bolcher (en søjle med varieret indhold)

Søjle 3 "Intervention", er opstået på baggrund af gentagende ønsker fra medlemmerne, om flere oplæg med praktisk tilgang til det logopædiske arbejde.

Søjle 4 "Blandede bolcher" består af forskellige emner der hver især nok ikke kunne bære en hel søjle men som vi i kursusudvalget har fundet spændende og relevante for logopæders arbejde.

Mandag d. 9. april 2018

Kl. 8.00 – 9.00

Ankomst.

(man kan først påregne at få værelserne fra kl. 14.00)

Kl. 9.00 – 9.45

Fælles velkomst og praktiske opplysninger

Kl. 10.00 – 12.30

Søyle 1: Selektiv mutisme

Oplæg ved: Kathe-Inger Lundahl, Cand.pæd i pedagogisk psykologi, specialist i pedagogik.

Titel: Selektiv mutisme hos barn og ungdom -Fokus på utredning /kartlegging og pedagogiske hjelpetiltak i barnehage/skole

Abstract: Hvordan best hjelpe barn og ungdom med selektiv mutisme i barnehagen og på skolen
Til tross for stadig mer forskning og kunnskap om selektiv mutisme (SM) de siste årene, blir tilstanden ofte misforstått. SM rammer omtrent 1 prosent av barnepopulasjonen og er en tilstand som beskriver barn og unge som er helt tause i en eller flere bestemte sosiale situasjoner eller overfor bestemte personer, til tross for at de kan snakke -og vil snakke. Tilstanden rammer litt flere jenter enn gutter og er klassifisert som en angsttilstand og forekommer ofte samtidig med andre angstlidelser, oftest sosial angstlidelse (American Psychiatric Association, 2013). Ulike grader av læringsutfordringer som reflekterer forsinket utvikling av språk, oftest fonologiske språkvansker og forsinket motorikk, kan være en del av vanskebildet hos mange, noe som understreker viktigheten av gode pedagogiske kartlegginger og utredninger før man iverksetter pedagogiske tiltak i barnehagen eller på skolen.

I mitt foredrag på Nyborg Strand vil jeg gi en kunnskapsoversikt om hva SM er og hvordan vi best kan forstå tilstanden. Jeg vil også vise hvordan vi kan kommunisere og samhandle med barn og ungdom som ikke snakker. Det vil også bli beskrevet hvordan -og med hvilke instrumenter vi kan kartlegge og utrede barn/unge med SM, for å sikre at ikke utfordringer som har betydning for læring blir oversett. Med utgangspunkt i norsk og internasjonal forskning samt egne erfaringer fra mange år som leder for et byomfattende fagteam for barn og unge med SM i pedagogisk-psykologisk tjeneste i Oslo, vil hovedfokuset i min presentasjon være på tidlig oppdagelse, tidlig intervensjon og systematiske barnehage -og skolebaserte behandling- og hjelpetiltak.

Bemærk! Oplægget foregår på norsk

Kl. 10.00 – 12.30

Søyle 2: Dysleksi

Oplæg ved: Dr.Carola D. Schnitzler, University of Potsdam, Germany

Titel: Assessing literacy achievement in early grades

Abstract: Literacy is essential to participating fully in our knowledge-based society. Some children struggle with literacy. Early support is crucial to prevent serious problems that affect not only an overall learning success. Therefore, it is important to identify problems in literacy acquisition when children learn to read and to write during early grades.

The phonemic principle, i.e. systematic associations between graphemes and phonemes, is fundamental to all alphabetic orthographies including Danish and German. And this is the principle children who learn these orthographies acquire first. Hence, assessment of literacy achievement in early grades needs to consider factors that affect the acquisition of reading and spelling by means of an alphabetic strategy.

In this lecture assessment tools designed for German first and second graders are introduced alongside with results from studies evaluating their validity (e.g. Scheerer-Neumann & Schnitzler, 2009). These tools are discussed considering similarities and differences between German and Danish orthography (Elbro, 2006). The results of this discussion are implemented in an attempt to develop analogue assessment tools for Danish first and second graders. Therefore, parts of this lecture will be in a workshop format.

Elbro, C.: Literacy acquisition in Danish: A deep orthography in cross-linguistic light. In Joshi, R.M. & Aaron, P.G. (Eds.): Handbook of orthography and literacy. New York, NY: Routledge 2006, 31-45.

Scheerer-Neumann, G. & Schnitzler, C. (2009): Rechtschreiberwerb im zweiten Schuljahr: Eine Längsschnittstudie. Zeitschrift für Grundschulforschung 2 (2), 95-110.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk

Kl. 10.00 – 12.30

Søjle 3: Intervention

Oplæg ved: Grethe Damon, autoriseret psykolog,

Titel: Dynamisk Assessment (DA) og Medieret LæringsErfaring (MLE) som vidensgrundlag for rådgivning og intervention

Abstract: Dynamisk assessment (DA) og medieret læringserfaring (MLE) er elementer i en metodisk tilgang, som giver håb og handlemuligheder til fagpersoner og forældre, som har at gøre med børn med særlige udfordringer og handicap. Foredraget vil bl.a. give en indføring i grundtanken i Feuersteins teori om *Structural Cognitive Modifiability*, en introduktion til Dynamisk Assessment og Medieret LæringsErfaring som potentialesensitiv interventionsmetode, og der vil være mulighed for at afprøve nogle af de dynamiske og medierende metoder på medkursiser og få nye tanker og metodeindblik med hjem til egen praksis. Vi vil diskutere den medierende tilgang og dennes anvendelighed i en professionel hverdag.

Dynamisk assessment og medieret læringserfaring har rødder i den rumænsk/israelske udviklingspsykolog Reuven Feuersteins tænkning og metodik og er baseret på Feuersteins teori om *Structural Cognitive Modifiability*, som har det udgangspunkt at hjernen kan ændres gennem veltilrettelagt undervisning rettet mod mere effektiv anvendelse af kognitivt potentiale. Et dynamisk assessmentforløb giver mulighed for meget præcist at kortlægge, hvordan et barn eller ungt menneske bedst lærer, hvilke strategier, der støtter barnet i processen, hvilke kognitive funktioner, der skal arbejdes med for at forbedre barnets indlæring betydeligt, og ikke mindst på hvilken måde denne støtte og læringsproces skal gives for at hjælpe barnet mest muligt. Et dynamisk udredningsforløb bruges til, lidt populært sagt, at kortlægge barnets/den unges kognitive 'potentiale' og indlæringsmæssige tendenser, både de hensigtsmæssige og de mindre hensigtsmæssige, og giver således et fremragende udgangspunkt for efterfølgende intervention. Traditionelt lægger metoden hovedvægt på

kognitiv udvikling og effektiv anvendelse af eksisterende potentialer og det er væsentligt at pointere, at kognitiv udvikling og sproglig udvikling hænger nøje sammen, ligesom intelligens kun vanskeligt kommer til udtryk uden sprogliggørelse. I Dynamisk Assessment afdækker man undervejs hvilke funktioner, der er intakte og hvilke der er mangelfulde og evt. helt manglende. Noget af det allermest spændende ved metoden er, at man undervejs i testforløbet undersøger, hvilke metoder og strategier, der er mest effektfulde ift. at overkomme barnets blokeringer og opbygge de kognitive funktioner, der måtte være mangelfulde eller manglende. Hjernen omstruktureres hver eneste dag. Denne fleksibilitet betyder, at hvis undervisning og sprogtræning er tilrettelagt på måder, som giver den rette form for feedback, kan træningen forbedre både hjernens opbygning og funktion. I Dynamisk Assessment er indlejret feedback i selve assessmentproceduren og ændringer i kognitive strukturer kan begynde allerede under udredningen. Feuersteins tænkning er bl.a. en af grundpillerne i Karlstadmodellen, men har perspektiver som rækker langt udover det specifikke sproglige.

Vi udnytter sjældent eller aldrig vores fulde potentiale. Børn, som er særligt udfordrede i forhold til at tilegne sig verden, udnytter heller ikke deres fulde potentiale, ofte opsøger de ikke viden og træning på egen hånd, eller gør det i begrænset omfang. Det er en vigtig opgave at finde veje til indlæring og til at opnå viden om mere effektiv udnyttelse af barnets kognitive ressourcer. Derfor er det essentielt, at vi skaber miljøer og målrettet formidling, der kan hjælpe alle børn til den bedst mulige udvikling. Det er vigtigt at vi spørger os selv om vi får stillet de rette værktøjer og den rette undervisning til rådighed?

Grethe Damon er autoriseret psykolog, specialiseret i Feuersteins test og træningsmetoder. Hun har forskningsmæssigt afprøvet dele af Feuersteins dynamiske udredningsmetode for SFI - det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Grethes arbejde har fokus på hvordan man kan forbedre indlæring og udviklingsmuligheder for børn med særlige vanskeligheder og livsomstændigheder. Hun er privatpraktiserende psykolog og udfører bl.a. dynamisk assessment, supervision af forældre, fagfolk, og hjemmetræningsteams. Fra 1/8 2017 er hun projektansat på Ellebækskolen. Hun er redaktør og medforfatter til bogen Dynamisk Assessment som psykologisk-pædagogisk redskab (dpf, 2013). Grethe er næstformand for foreningen til fremme af kognitiv læringserfaring; KOGLE.

Kl. 10.00 – 12.30

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Steven Bloch, PhD, MRCSLT, University College London

Titel: Dysarthria-in-interaction: Understanding and managing unintelligibility in conversation

Abstract: This presentation focuses on motor speech disorders (dysarthria) experienced by people with degenerative neurological conditions such as motor-neurone disease (MND/ALS), Parkinson's disease etc. A traditional speech processing-perceptual approach can go some way to understanding the effects of dysarthria on intelligibility but a different conceptual framework is required to account for its impact on social interaction.

Drawing on the methods of Conversation Analysis (CA) I will consider how unintelligibility impacts on the joint accomplishment of everyday social actions such as topic shifting and teasing. The everyday problems of unintelligibility will be examined but we will also consider

the practices people use to minimise these difficulties. All of these observations will be supported by video data showing conversations between family members at home. The clinical implications of a socially based conversational approach to speech disorders will also be considered. This will include reflections on assessment and intervention for people with acquired dysarthria.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk

Kl.12.30 - 13.30

Frokostpause

Kl.13.30 - 14:15

Korte faglige foredrag

Åben adgang – tilmelding ikke nødvendig.

- Se ALF's hjemmeside i ugerne op til, for nærmere information www.alf.dk

Kl. 14.30 - 17.30

Søjle 1: Selektiv Mutisme

Oplæg ved: Aino Holme, Cand. Psych.

Titel: Selektiv mutisme – et angstkompleks

Abstract: Selektiv mutisme er et angstkompleks, som i Danmark er relativt ukendt og delvist betragtet, som noget der går over hvis man blot lader tiden gå. Lidelsen er ofte overset og børnene fejldiagnosticerede, samtidig med at en børnegruppe der ikke lider af mutisme betegnes som "mutister". En hurtig opstart af behandling er afgørende for behandlingstidens varighed og for diagnosens langsigtede virkninger på såvel personlighedsstrukturen som identiteten hos de ramte.
Jeg vil gennem verbalt Case materiale eksemplificere lidelsens fremtrædelsesformer og for de "pludseligt" rantes vedkommende fortælle om opståelses-sammenhænge.

Kl. 14.30 – 17.30

Søjle 2: Dysleksi

Oplæg ved: Professor Carsten Elbro, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Kbh's Universitet.

Titel: Ordblindhed – fra test til undervisningsindhold

Abstract: Der er udbredt enighed om, at dysleksi (ordblindhed) er alvorlige vanskeligheder med at lære at udnytte skriftens alfabetiske (lyd)princip til at afkode ord sikkert og/eller hurtigt. Vi har nu en national ordblindetest fra 3. kl. og op, og vi har en tværsproglig test af risiko for ordblindhed fra slutningen af 0. klasse. Der er også mindre formelle måder at undersøge ordblindhed på. Pædagogisk er det naturligvis en betydelig fordel at kende til omfanget af elevens centrale vanskeligheder med skriftsprogstilegnelse, så niveau og progression kan fastlægges i arbejdet med skriftens lydprincip i læsning og stavning.

Men ordblindetestene fortæller ikke, hvoraf elevens vanskeligheder med at tilegne sig skriftens lydprincip kommer, og de giver derfor ikke underviseren indblik i, hvilke sproglige forudsætninger der kan være brug for at arbejde med. Oplægget drejer sig derfor også om disse forudsætninger.

Ordblindetestene fortæller heller ikke om elevens muligheder for at kompensere ved morfologiske analysestrategier i afkodning – eller ved bedre sprogforståelse i læsning, leksikalt, ved inferenser og/eller kendskab til tekststruktur.

Kl. 14.30 – 17.30

Søjle 3: Intervention

Oplæg ved: audiologopæd Maria Boers, Læbe-Ganespalte Centret i Hellerup

Titel: Effektiv afvikling af svære fonologiske vanskeligheder - Interventionsmetoden "Multiple Oppositions Intervention"

Abstract: I læbe-ganespaltecentrene i Danmark har vi i en årrække fokuseret på at afprøve, om interventionsmetoden *Multiple Oppositions Intervention* er effektiv til at afvikle svære fonologiske vanskeligheder hos børn med læbe-ganespalte. Interventionsmetoden er evidensbaseret og er dokumenteret som værende en hurtig og effektiv måde at få normaliseret fonologien hos normalt udviklede børn med svære fonologiske vanskeligheder, som er kendetegnet ved udtalt homonymi, hvor mange lyde udtales ens. Det tyder på, at metoden også er effektiv til logopædisk behandling af børn med læbe-ganespalte og svære fonologiske vanskeligheder.

Overordnet set fokuserer metoden *Multiple Oppositions Intervention* på at skabe den største forandring i fonologien på kortest tid. Der arbejdes med flere af de vanskeligste lyde samtidigt baseret på et udvælgelseskræterium, hvor der skal være størst mulig kontrast mellem mållydene indbyrdes og mellem erstatningslyden og mållydene blandt andet i forhold til artikulationssted og artikulationsmåde.

Med udgangspunkt i danske single case studier fra Læbe-Ganespalte Centret i Hellerup gennemgås metoden *Multiple Oppositions Intervention*. Ud fra videoeksempler vil der blive givet konkrete idéer til aktiviteter i det logopædiske arbejde med *Multiple Opposition Interventions* til børn med svære fonologiske vanskeligheder. Oplægsholderen kommer fra Læbe-Ganespalte Centret, men målgruppen for interventionsmetoden er børn med svære fonologiske vanskeligheder i almindelighed og ikke kun børn med læbe-ganespalte.

Kl. 14.30 – 17.30

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Professor Michael Biel, California State University Northridge

Titel: Motivation in People with Communication Disorders

Abstract: Most speech-language therapists consider motivation to be an important factor influencing treatment outcomes but, generally speaking, they rely on an intuitive approach towards understanding and supporting their clients' motivation. The purpose of this talk is to introduce two well-validated theories of motivation - Self-determination theory and Self-efficacy theory - and to illustrate how these theories can be applied during rehabilitation.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk

Kl. 18.00 – 19.30

Aftensmad

Kl. 20.00

Audiologopædisk Forenings ordinære generalforsamling.

Se dagsorden og beretning fra formanden på hjemmesiden. www.alf.dk

Mød op på generalforsamlingen – tag del i debatten.

Uddeling af legater til ansøgere til Vibeke og Victor Blochs Legat og Lingvistisk Logopædisk Studielegat

Tirsdag d. 10. april

Kl. 8:30 – 9:00

Kaffe/te og ½ rundstykke til endagskursister

Kl. 9.00 – 12.00

Søjle 1 Selektiv mutisme

Oplæg ved: Carina Engström, Legitimeret logoped (SLT).

Titel: Pratlust och talängslan/Selektiv mutism

Abstract: Selective mutism (SM) is a disorder in which a person, due to anxiety, cannot speak in specific situations or to specific people in spite of adequate language development. Selective mutism usually coexists with social anxiety. SM affects about 0,5-1% of the population.

Factors that increases the risk for SM are heredity for shyness, language difficulties/impairment and bilingualism. SM can affect the development of social skills and language and the ability to use language in cognitive operations.

During the lecture, you will be given an overview of literature. Evidence based intervention models and experiences from retrospective studies will be presented. The speaker will

share own experiences from working with children with SM and with the network supporting the children.

Studies of treatment models has shown that early intervention for children with SM implies better results than treatment of older children. Research and experience shows that the probability for children over 8 years of age still suffering from SM to gain fluent verbal communication skills are low. Still the chance for the child to overcome his or her verbal anxiety at least to a functional level later in life increases if support has been given during school. Selectively mute students that leave school with adequate grades, good self-confidence and positive associations thinking of teachers and classmates can use that when continuing the process to become less silent and anxious. The probability for the young adult to call for professional help is also larger if the intervention process has already started in school.

The intervention process presented during the lecture is described in " The Selective Mutism Resource manual" The program consists of a step by step program to gradually increase the verbal challenges for the child in controlled and for the child predictable and safe environments.

The speaker wishes you to leave the lecture with greater understanding of the consequences regarding educational goals as well as personal well-being for the child suffering from SM. Furthermore, that you have gained some tools that will help you to increase the possibility for the child to reach the educational goals and start the journey to become a fluent speaker with adequate social abilities.

Bemærk! Oplægget foregår på svensk/engelsk.

Kl. 9.00 – 12.00

Søjle 2: Dysleksi

Oplæg ved: Dr. Diane German, Professor at National Louis University, Chicago

Titel: Differential Diagnosis (DD) Informs Word Finding (WF) Intervention for Learners with Semantic and Phonological WF Error Patterns

Abstract: Overview. This 5-part seminar will present procedures for both Differential Diagnosis (DD) and the Intervention of semantic and form based WF error patterns in oral language (OL). Characteristics of learners with semantic and form based WF error patterns will be introduced; lexical models representing the theoretical underpinnings of semantic and form based lexical access difficulties will be highlighted; informal and formal procedures for the DD of semantic and form based WF error patterns will be presented; two formal tests (TWF-3 and TAWF-2) that embody the DD model will be shared; and a comprehensive approach to WF intervention for semantic and form base WF error patterns will be explained. Each part is further detailed below.

Part 1: Three semantic and phonological based WF error patterns in single word and discourse contexts will be described, Error Pattern 1, Lemma Related Semantic Errors, Error Pattern 2, Form (Lexeme) Related Blocked Errors, and Error Pattern 3, Form (Lexeme) and Segment Related Phonologic Errors.

- Part 2: An adapted psycholinguistic model (German, 2000, 2015, 2016) will be presented to describe the theoretical underpinnings of semantic and phonological WF error patterns in OL. This model is adapted from a prominent lexical model by Levelt (1989, 1991, 1999, 2001) and updated by Goldrick & Rapp (2002, 2007). It will be used to describe 3 levels of the lexical process and explain 4 stages of lexical access to illustrate the 3 potential semantic and phonological WF error patterns presented above.
- Part 3: Six informal diagnostic procedures will be described that screen for these semantic and phonological WF error patterns.
- Part 4: Two formal, standardized instruments, in WF that embody the differential diagnosis of semantic and phonological WF error patterns will be presented, the Test of Word Finding, Third Edition (TWF-3, German, 2015) and the Test Adolescent/Adult Word Finding, Second Edition (TAWF-2, German, 2016). Psychometric and clinical properties of both instruments will be detailed.
- Part 5: A 3-fold approach to WF intervention will be recommended, Retrieval Strategy Instruction, Differentiated Classroom Instruction, and Self Advocacy Training (German, 2005, in press). Retrieval strategies will be presented for both semantic and form based WF error patterns. Lexical factor research focused on the impact on naming of phonological word properties (length, frequency, neighborhood density, phonological probability) will be shared as it relates to selecting words to treat (German & Newman, 2004, Newman, German, and Jagielko, 2017). Differentiated Classroom instruction for learners with WF difficulties will be described. WF accommodations that lower the retrieval load inherent in academic activities, especially oral reading, will be highlighted. Self-Advocacy training that provides procedures to enlighten learners as to the nature of their WF error patterns, to the retrieval strategies that reduce their WF errors, and to the differentiated instruction they need to succeed in the classroom, will be explained.

KI. 9.00 – 12.00

Søjle 3: Intervention

Oplæg ved: Dr Catherine Adams, School of Health Sciences, University of Manchester, UK

Titel: Intervention for children who have social communication needs: evidence and practical therapy methods.

Abstract: Children who have significant social communication needs present with a variety of language, pragmatic, conversational and social understanding difficulties. They may or may not have a diagnosis of high functioning autism. In this presentation, I will briefly present information on current thinking around the new category of Social Communication Disorder. Intervention for this and related groups will be the main theme of this workshop. Evidence to support intervention for social communication will be presented and different types of intervention approach evaluated. I will present information and practical guidance from my own work in developing the Social Communication Intervention Programme (SCIP). This is a speech and language therapy method and resource for children aged between 6 and 11 years of age who

have significant social communication needs, including those children with language and pragmatic impairments. It consists of a theoretical framework of intervention, an assessment procedure, a method of mapping out an individualised intervention route, intervention objectives and a set of detailed therapy activities. I will use case examples, case worksheets and exercises to illustrate the intervention and allow participants to understand the evidence currently being created around the intervention.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk

Kl. 9.00 – 12.00

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Professor Elena Lieven, University of Manchester

Titel: The influence of children's communicative environments

Abstract: In this talk, I will outline the very early stages of language development in which children learn the basic nuts and bolts of their language(s) and discuss how their environments might influence this.

In the first year of life, babies move through a series of stages of developing sensitivity to the languages around them. Initially they can discriminate between different intonation patterns; then they start to discriminate the consonants and vowels of the language(s) that they are hearing. By 6 to 8 months they are able to identify some words in the input and to start to extract patterns, at least in simple experimental situations. Their babbling also shows a move from more universal to more language specific sounds. Crucially, at around 8-9 months babies develop new abilities to communicate with others and know that others are communicating with them. This leads to behaviours such as joint attention, pointing and showing and to the beginnings of rapid word learning.

Although there is a biological timetable for these developments, they are strongly influenced by the language the child hears around them and by the types of interaction they have with their caregivers. I will discuss the major differences in the types of environments in which children learn to talk and the possible influence these have on both rate and quality of early language development before finishing with an account of how children build up their language and develop more complex linguistic skills.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk

Kl. 12.00 - 14.00

Frokostpause

– husk at besøge vores udstillere

Kl. 13.00 – 13.45

Udstillerforedrag

Åben adgang – tilmelding ikke nødvendig

- Se ALF's hjemmeside i ugerne op til, for nærmere information www.alf.dk

Kl. 14.00 – 17.00

Søjle 1 **Selektiv mutisme**

Oplæg ved: Jan Middendorf, Speech-Language Pathologist

Titel: Selective Mutism: Strategies for Assessment and Intervention

Abstract: Selective mutism is a psychiatric diagnosis that applies to children who remain silent in school and social settings. According to the American Speech-Language Hearing Association (ASHA) symptoms for diagnosis include:

- 1) Consistent failure to speak in specific social situations.
- 2) Interferes with school or with social communication.
- 3) Not due to a lack of knowledge of spoken language required in the social situation.
- 4) Not due to a communication disorder. It does not occur exclusively during a pervasive developmental disorder, schizophrenia, or other psychotic disorder.

Selective mutism should be treating in conjunction with a speech-language pathologist, pediatrician, and psychologist and/or psychiatrist. Speech-language pathologists have the role and responsibility of treating children with social emotional factor related to communication. We must use communication as a “tool in creating a secure and safe school environment that fosters learning for all students”.

This seminar will discuss management of the child with selective mutism

- a. characteristics of the child with selective mutism
- b. family dynamics
- c. role of speech-language pathologist and professionals involved
- d. emphasis on assessment and interventional strategies for child with selective mutism
- e. carryover of communication strategies into the community and school setting

Jan Middendorf, M.A, CCC has 40 years clinical experience as a speech-language pathologist. She led the staff at Cincinnati Children's Hospital Medical Center in the assessment and treatment of children with selective mutism. She has worked closely with psychiatrists and psychologists who were involved with treatment of these children. She has presented seminars on this topic on a local to state to national level. She also has expertise in voice and resonance disorders.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk.

Kl. 14.00 – 17.00

Søjle 2: **Dysleksi**

Oplæg ved: Professor emerita Turid Helland, Universitetet i Bergen

Titel: Hva kan en longitudinell studie fortelle oss om utvikling av dysleksi?

Abstract: Dysleksi er en utviklingsmessig vanske, og symptomer og kognitive trekk endrer seg i takt med hvordan barnet utvikler seg. "Ut med språket!" er en longitudinell studie som har fulgt en gruppe barn fra de var 5 til 15 år. Prosjektet har fire fokusområder: 1) finne tidlige risikofaktorer for utvikling av dysleksi; 2) ved hjelp av hjerneskaning (fMRI) undersøke hvordan hjernen arbeider når barn lærer seg å lese; 3) effekt av tidlig trening; 4) arvelighet og kjønnsforskjeller. Et grunnleggende prinsipp for utvelgelse av barna til en risikogruppe var at dysleksi ikke kan forklares ut fra én vanske alene, men fra en sammensetning av flere ulike faktorer, som arvelighet og vansker med språkprosessering og arbeidsminne. Et enkelt spørreskjema (RI-5) utfyllt av foresatte og førskolelærere da barna var 5 år, viste seg å gi en god predikasjon på hvem som utviklet dysleksi da barna var 11 år. Barna ble fulgt opp med årlig språklig og nevrokognitiv testing i tillegg til fMRI-skanning tre ganger. Jeg vil snakke om resultatene vi kom fram til i de tre ulike innlæringsfasene (6 år, pre-literacy stage; 8 år, emergent literacy stage; 11 år, literacy stage), om skoleresultat i 10.klasse og om verdien av tidlig kartlegging.

Bemærk! Oplægget foregår på Norsk/engelsk

Kl. 14.00 – 17.00

Søyle 3 Intervention

Oplæg ved: Professor Barbara Dodd, The University of Queensland, Australia.

Titel; Core Vocabulary Intervention: Purpose, Implementation and Outcomes

Abstract: Core Vocabulary Intervention (CVI) establishes consistent word production for children whose speech is characterized by inconsistent pronunciation of the same lexical item, in the absence of Childhood Apraxia of Speech. Clinical research suggests that between 8-10 hours of CVI can lead to intelligible speech. The intervention is appropriate for children from two years of age through to adolescence. Clinical case studies have also evaluated its outcome for children with hearing impairment, those from bilingual backgrounds and children with Down syndrome. The workshop will focus on the detail of implementing CVI: identifying children who will benefit; working with parents/carers and teachers; choosing the vocabulary; how to elicit best productions; and, establish their consistent production while monitoring progress. Two videos will be shown of segments of clinical sessions and there will be time for questions and discussion.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk

Kl. 14.00 – 17.00

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Lektor Michael Wahl Andersen, University College Copenhagen

Titel: Elever med særlige behov i matematik

Abstract: Udfordringer i matematik er ikke en entydig størrelse. Men udfordringer i matematik skal man tage alvorligt, fordi det at lykkes eller alternativt mislykkes i matematik gør noget ved os som mennesker. Wenger (1997) beskriver læring som en proces, der synliggør hvem vi er og hvad vi kan. At være udfordrede i matematik får med andre ord indflydelse på vores generelle følelse af at være succesfulde som mennesker.

Man kan forsøge at forstå udfordringer i matematik med udgangspunkt i fem perspektiver der her gengives i en ikke prioriteret rækkefølge.

En;

- neurologisk tilgang der sandsynligvis er knyttet til det område af hjernen, der hedder IPS (interparietale Sulcus), der er knyttet til udviklingen af vores talsans.
- neuropsykologisk tilgang der har fokus på arbejdshukommelse og eksekutive funktioner
- psykologisk tilgang med fokus på motivation og angst
- sociologisk tilgang der har fokus på miljøfaktorer
- didaktisk tilgang der har fokus på undervisningsmetoder (viden og færdigheder)

På tværs af disse perspektiver ligger der tillige et sprogligt perspektiv. Lunde (2002) pointerer, at både hos elever med vanskeligheder af generel karakter og hos elever med mere afgrænsede vanskeligheder, synes det at være sprog og kommunikationsvanskeligheder, der i stort omfang hindre faglig fremgang og udvikling. Brown (1997) udtrykker dette forhold ganske radikalt, når han skriver: *Jeg foreslår, at fordi sproget er så fundamentalt, for den sociale dannelse og den enkeltes tilegnelse af matematiske ideer, betinger det al matematisk erfaringsdannelse.*

I mit oplæg vil jeg prøve at komme omkring de 5 + 1 perspektiver, og diskutere mulige interventioner.

Brown, T. (1997): *Mathematics Education and Language*. Klüwer Academic Publishers

Lunde, O (2002): *Rummelighed I matematik*. Malling Beck

Wenger, A (1997): *Communities of Practice*. Cambridge University Press

Kl. 17.00

Sandwich & afrejse...